

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „МЕДИЦИНА“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 8

Здравно възпитание

Доц. д-р Мариела Камбурова, дм

Възпитание

- Сложен целенасочен процес на формиране на субективна култура, основана на определени знания, убеждения, мотивация, придобити навици и поведенчески модели.

Фази на възпитанието

- Образователна
- Промяна в отношението, убежденията и мотивация
- Създаване на автоматично повтаряне на определени действия (нов навик)
- Промяна в поведението

Цели на възпитанието

- Образователни
- Осигуряване на персонално развитие
- Превантивни цели
- Радикално – политически

Принципи за ефективно възпитание

- Актуалност
- Достъпност и популярност
- Конкретност
- Оптимизъм
- Участие на аудиторията в процеса на обучение

Принципи за ефективно възпитание

- Системност на възпитателното въздействие
- Съобразяване с изходното ниво на знания
- Поддържане на мотивация за участие
- Профилактична насоченост
- Социален контекст

Моделите на здравно възпитание

- Традиционен модел (авторитарен)
  - Еднопосочно предаване на информация
  - Доминираща роля на обучаващия
  - Не се взема предвид мнението на обучаваните лица
  - Не се отчитат очакванията на обучаваните

■ Модел на сътрудничество (споделено възпитание)

- Насочен към рисковите фактори и рисковото поведение
- Подпомага хората в изясняване на техните ценности
- Обучаваните изразяват своите знания и мнения
- Разбиране за индивидуалната перспектива на всеки обучаван
- Индивидуални и организирани форми на възпитание

-
- Промотивен модел (модел на еволютивно-усъвършенстващо възпитание) – най-ефективният модел
    - Насочен е към позитивното здраве
    - Двупосочна размяна на информация
    - Допълва се от процес на самовъзпитание
    - Активно въвличане на обучаваните
    - Симетрична размяна на знания и опит
    - Активна комуникация

Здравно възпитание

- Целенасочен процес на формиране на субективна здравна култура – здравни знания, убеждения и поведение, свързани с повишаването, поддържането и възстановяването на индивидуалното и общественото здраве.

Подходи за здравно възпитание

- Индивидуален подход – цели вторична и третична профилактика при отделните индивиди – рисков профил
- Групов подход – предимно на ниво първична профилактика – подкрепа на индивиди с общи проблеми
- Обществен подход – промяна на поведението на обществото като цяло

Методи за здравно възпитание

■ Класически

- Преобладаване на устното слово – достъпен и евтин – беседи, лекции, курсове и др.
- Печатен метод – голям обхват за кратко време – листовки, брошури, табла и др.
- Нагледен метод – по-силен ефект - плакати, фотоси
- Комбиниран метод – съчетание от другите методи – филми, телевизионни предавания

Методи за здравно възпитание

■ Модерни

- Социално заучаване – известна личност дава пример с аспект от поведението си
- Дифузия на нововъведенията – активно участие на лидерите на общността
- Социална имунизация – обучение в аргументи против “полезните” или приятните ефекти на вредния навик
- Мас-медийни стратегии – чрез всички средства за масова информация
- Избягване на когнитивен дисонанс – избягване на предаване на противоречива информация от значими за индивидите институции и лица

Подходящ метод на здравно възпитание

- Целта на възпитателния процес
- Аудиторията, върху която се въздейства
- Насоката на действие – предпазване, позитивно поведение
- Личността и лекторските умения на обучаващия
- Наличните ресурси